

Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji Miasta i Gminy Łasin

Wykonawca: Dorfin Grant Thornton Frąckowiak Spółka z
ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl

Data: maj 2016 r.

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Obszar zdegradowany gminy	8
1.1. Obszar zdegradowany – miasto	8
1.2. Obszar zdegradowany – obszar wiejski.....	11
2. Obszar rewitalizacji gminy.....	23
2.1. Obszar rewitalizacji – miasto.....	24
2.2. Obszar rewitalizacji – obszar wiejski.....	25

Spis tabel

Tabela 1. Podział miasta Łasin na jednostki strukturalne.....	8
Tabela 2. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze miasta Łasin	9
Tabela 3. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze miasta Łasin	9
Tabela 4. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na obszarze miasta Łasin.....	9
Tabela 5. Klimat aktywności gospodarczej na obszarze miasta Łasina	10
Tabela 6. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w jednostkach strukturalnych	11
Tabela 7. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin.....	13
Tabela 8. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 r. na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin.....	13
Tabela 9. Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin	14
Tabela 10. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin.....	14
Tabela 11. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno-wschodniej i środkowej części gminy Łasin.....	15
Tabela 12. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno-wschodniej i środkowej części gminy Łasin.....	15
Tabela 13. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno-wschodniej i środkowej części gminy Łasin.....	16
Tabela 14. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno-wschodniej i środkowej części gminy Łasin.....	16
Tabela 15. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowo-wschodniej części gminy Łasin.....	17
Tabela 16. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin.....	17
Tabela 17. Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin.....	17
Tabela 18. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin.....	18

Tabela 19. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części gminy Łasin.....	18
Tabela 20. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części gminy Łasin.....	19
Tabela 21. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części gminy Łasin.....	19
Tabela 22. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin.....	19
Tabela 23. Sołectwo Jankowice – przestrzeń zdegradowana.....	20
Tabela 24. Sołectwo Nogat - negatywne zjawiska w innych sferach.....	20
Tabela 25. Sołectwo Zawda - negatywne zjawiska w innych sferach.....	21
Tabela 26. Sołectwo Zawdzka Wola - negatywne zjawiska w innych sferach.....	21
Tabela 27. Powierzchnia i ludność Miasta i Gminy Łasin objęta rewitalizacją.....	24
Tabela 28. Obszar rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Łasin.....	26
Tabela 29. Jankowice - cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej.....	27
Tabela 30. Nogat - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.....	28
Tabela 31. Zawda - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.....	28
Tabela 32. Zawdzka Wola- cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.....	29

Spis wykresów

Wykres 1. Wskaźniki delimitacji obszaru rewitalizacji w mieście Łasin.....	25

Spis schematów

Schemat 1. Proces rewitalizacji.....	4
Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Łasin.....	6
Schemat 3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Miasta Łasin.....	7

Spis map

Mapa 1. Obszary zdegradowanie na terenie miasta Łasin.....	10
Mapa 2. Gmina Łasin w podziale na grupy sołectw wyznaczonych do zbadania występowania stanu kryzysowego.....	12
Mapa 3. Obszary zdegradowane na terenie gminy Łasin.....	22
Mapa 4. Obszar rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Łasin.....	23
Mapa 5. Obszar rewitalizacji w Mieście Łasin.....	25
Mapa 6. Obszar rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Łasin.....	26

Wstęp

Rewitalizacja, czyli proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony jest na podstawie **programu rewitalizacji**. Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych. Taką funkcję spełnia niniejszy Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Łasin na lata 2016-2023.

Ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce wyznacza Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Określa ona zasady oraz tryb przygotowania, koordynowania i tworzenia warunków do prowadzenia i oceny rewitalizacji. Zapisy ustawy porządkują dzisiejsze pojmowanie rewitalizacji rozumianej jako przedsięwzięcie całościowe, integrujące działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Schemat 1. Proces rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

W perspektywie finansowej 2014-2020 rewitalizacja będzie dotyczyć zarówno **terenów miejskich, jak i wiejskich**. Głównym jej celem powinno być trwale podniesienie **jakości życia** na obszarze zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona **łączyć działania** w sposób kompleksowy tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane w ramach szerszej koncepcji, uzupełniająco do działań społecznych tzw. „miękkich”. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna** obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, jako których rozumie się mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

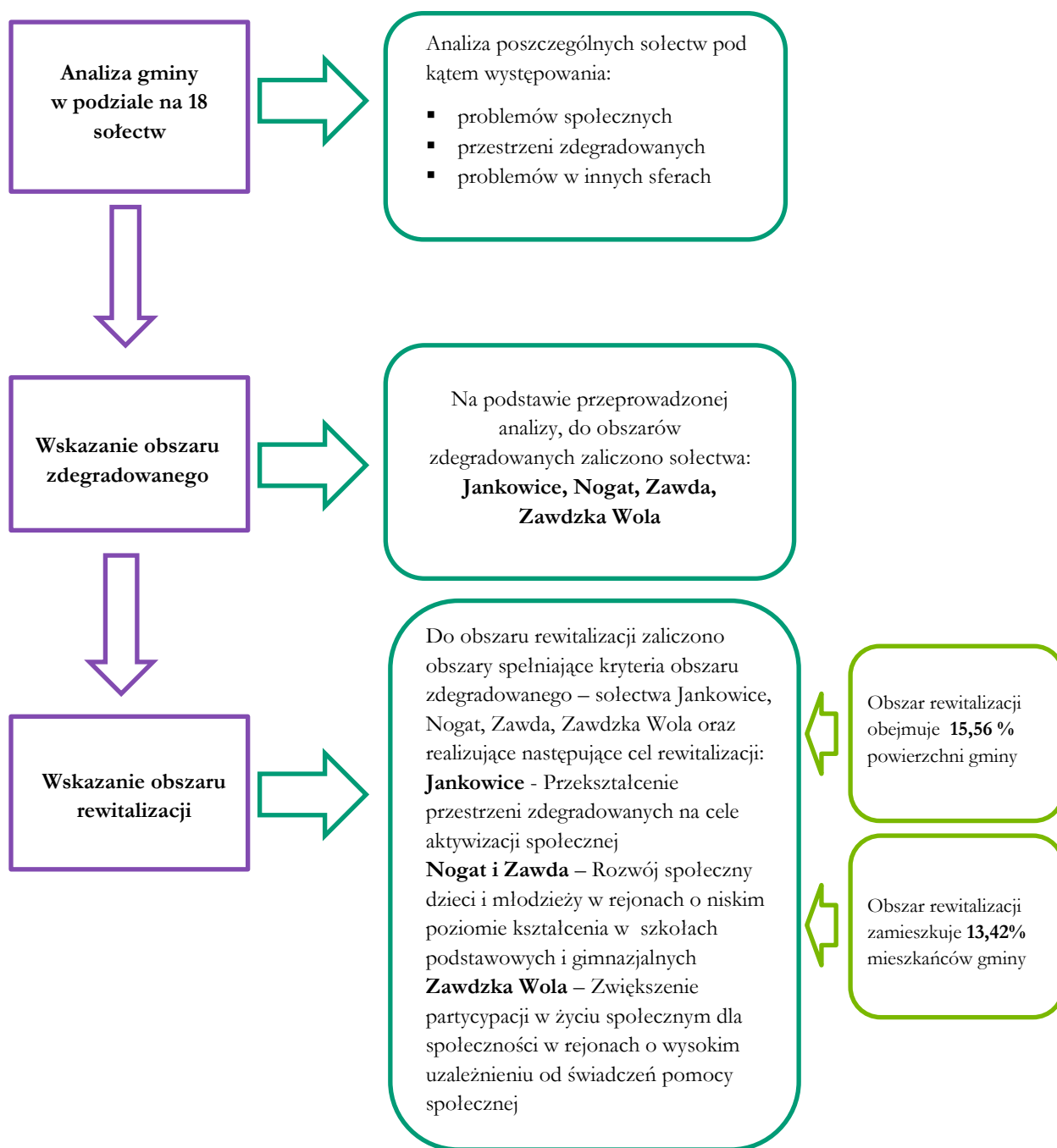
Obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego gminny program rewitalizacji. Gmina Łasin planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki unijne. W związku z tym opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji jest konieczne.

Procesy rewitalizacyjne w Gminie Łasin będą prowadzone zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Należy przy tym pamiętać, że zarówno występowanie stanów kryzysowych, jak również dostępność danych w tym zakresie jest silnie zróżnicowana przestrzennie. Z tego względu zjawiska, które uważane są za istotny problem w rozwoju miasta, mogą w ogóle nie występować lub występować w znacznie mniejszym natężeniu na obszarach wiejskich, gdzie nie stanowią problemu i nie wymagają interwencji. Ze względu na tak dużą odmienność i specyfikę poszczególnych terenów, delimitacji dokonano odrębnie dla części miejskiej gminy i miejscowości wiejskich.

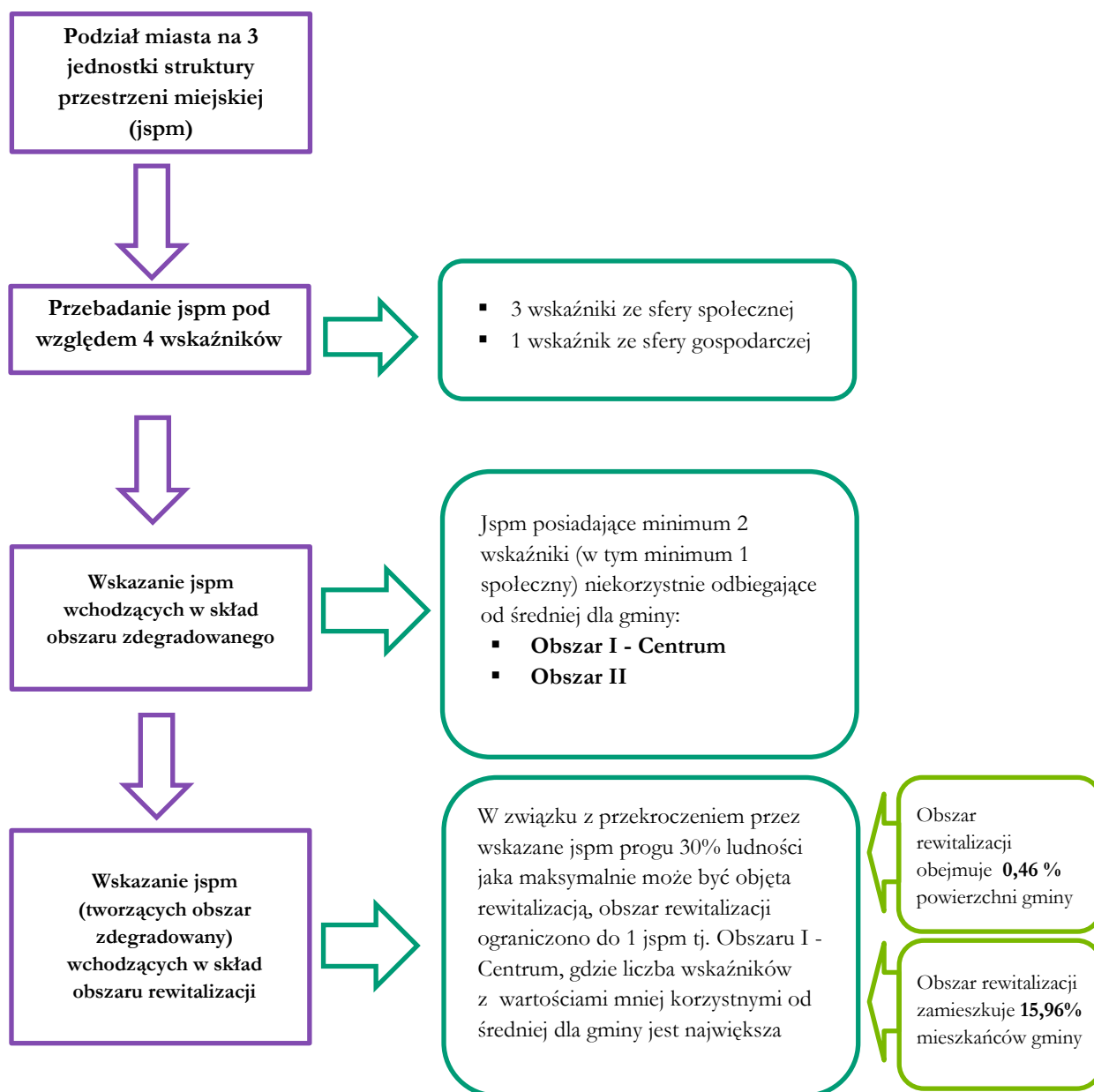
Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w Mieście i Gminie Łasin przedstawiają poniższe schematy.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Łasin

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Miasta Łasin

Źródło: Opracowanie własne

Opracowanie **Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Łasin** rozpoczyna działania związane z procesem rewitalizacji na obszarze gminy. Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Zobjektywizowane metody i wskaźniki pozwoliły na wskazanie tych obszarów, które charakteryzują się szczególnie intensywną koncentracją niekorzystnych zjawisk, a w konsekwencji na wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostanie poddane konsultacjom społecznym trwającym minimum 30 dni. W czasie ich trwania interesariusze rewitalizacji (tj. mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inni użytkownicy danego obszaru) będą nie tylko informowani o wynikach przeprowadzonej diagnozy, ale również włączani w czynne uczestnictwo w procesie wyznaczenia obszarów wymagających rewitalizacji.

1. Obszar zdegradowany gminy¹

Obszarem zdegradowanym w gminie jest ten obszar, na którym zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego (czyli koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej). Skalę tych negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju w odniesieniu do średniej wartości dla całej gminy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic.²

Obszar zdegradowany w Gminie Łasin zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” został wyznaczony odrębnie dla miasta Łasin i dla części wiejskiej Gminy. Analiza wskaźnikowa poszczególnych miejscowości i jednostek w mieście została przeprowadzona w oparciu o kryteria wskazane w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” oraz kryteria autorskie, stworzone na potrzeby zdiagnozowania występujących na tym obszarze problemów.

1.1. Obszar zdegradowany – miasto

Dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego w części miejskiej Gminy, miasto Łasin zostało podzielone na jednostki struktury przestrzeni miejskiej (zwane dalej jednostkami). W oparciu o występujące różnicowania w przestrzeni społeczno-gospodarczej, całe miasto zostało podzielone na 3 jednostki:

- **Obszar I – Centrum** – obejmujący ulice: 700-lecia, Cichą, Farną, Grudziądzką, Kamionka, Kościelną, Kościuszkę, Ks. Kardynała Wyszyńskiego, Kwiatową, Lipową, Łąkową, Młyńską, Odrodzenia Polski, Parkową, Podgórną, Podmurną, Polną, Różaną, Rynek, Rzeźniczą, Solną, Spichrzową, Starą, Studzienną, Szkolną, Wałową, Warszawską, Wąską, Zamkową i Żelazną,
- **Obszar II** – obejmujący ulice: Dworcową, Spółdzielców i Żeromskiego,
- **Obszar III** - obejmujący ulice: Aleję Młodości, Bratkową, Curie – Skłodowskiej, Jaśminową, Konarskiego, Krótką, Liliową, Ogrodową, Okrężną, Olimpijską, Piaskową, Radzyńską, Słonecznikową, Sportową, Tulipanową, Tysiąclecia, Wiejską, Wodną i Wrzosową.

Żadna z tak wyznaczonych jednostek nie zajmuje więcej niż 20% powierzchni Gminy i nie koncentruje więcej niż 30% jej mieszkańców. Ponadto dokonany podział umożliwia pozyskanie wiarygodnych danych, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu wdrażania programu rewitalizacji. Suma powierzchni wydzielonych jednostek jest równa powierzchni części miejskiej Gminy, w związku z czym analizie zostało poddane całe miasto.

Tabela 1. Podział miasta Łasin na jednostki strukturalne

Jednostka	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Obszar I - Centrum	1 321	15,96	62,84	0,46
Obszar II	224	2,71	80,51	0,59
Obszar III	1 815	21,93	335,69	2,46
Miasto	3 360	40,60	479,04	3,51
Gmina	8 275	-	13 658	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

¹ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

² Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 z dnia 27.01.2016 r.

Wyznaczone jednostki strukturalne zostały poddane diagnozie celem identyfikacji stanu kryzysowego. Do analizy wybrano **4 wskaźniki** (3 reprezentujące sferę społeczną oraz 1 ze sfery gospodarczej). Wszystkie 3 jednostki zostały zbadane przy pomocy tych samych kryteriów. Wyniki przeprowadzonych analiz zawarto w tabelach poniżej:

Wskaźnik nr 1 – reprezentujący sferę społeczną: udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 2. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze miasta Łasin

Jednostka	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Obszar I - Centrum	1 321	237	908	176	13,32%
Obszar II	224	49	156	19	8,48%
Obszar III	1 815	289	1223	303	16,69%
Miasto	3 360	575	2287	498	14,82%
Gmina	8 275	1616	5571	1088	13,15%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 2 – reprezentujący sferę społeczną: udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 3. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze miasta Łasin

Jednostka	Ludność ogółem	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych na obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
Obszar I - Centrum	1 321	908	87	9,58%
Obszar II	224	156	22	14,10%
Obszar III	1 815	1223	84	6,87%
Miasto	3 360	2287	193	8,44%
Gmina	8 275	5571	520	9,33%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 3 – reprezentujący sferę społeczną: udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na danym obszarze

Tabela 4. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na obszarze miasta Łasin

Jednostka	Ludność ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Obszar I - Centrum	1 321	209	15,82%
Obszar II	224	76	33,93%
Obszar III	1 815	105	5,79%
Miasto	3 360	390	11,61%
Gmina	8 275	1070	12,93%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 4 – reprezentujący sferę gospodarczą: liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

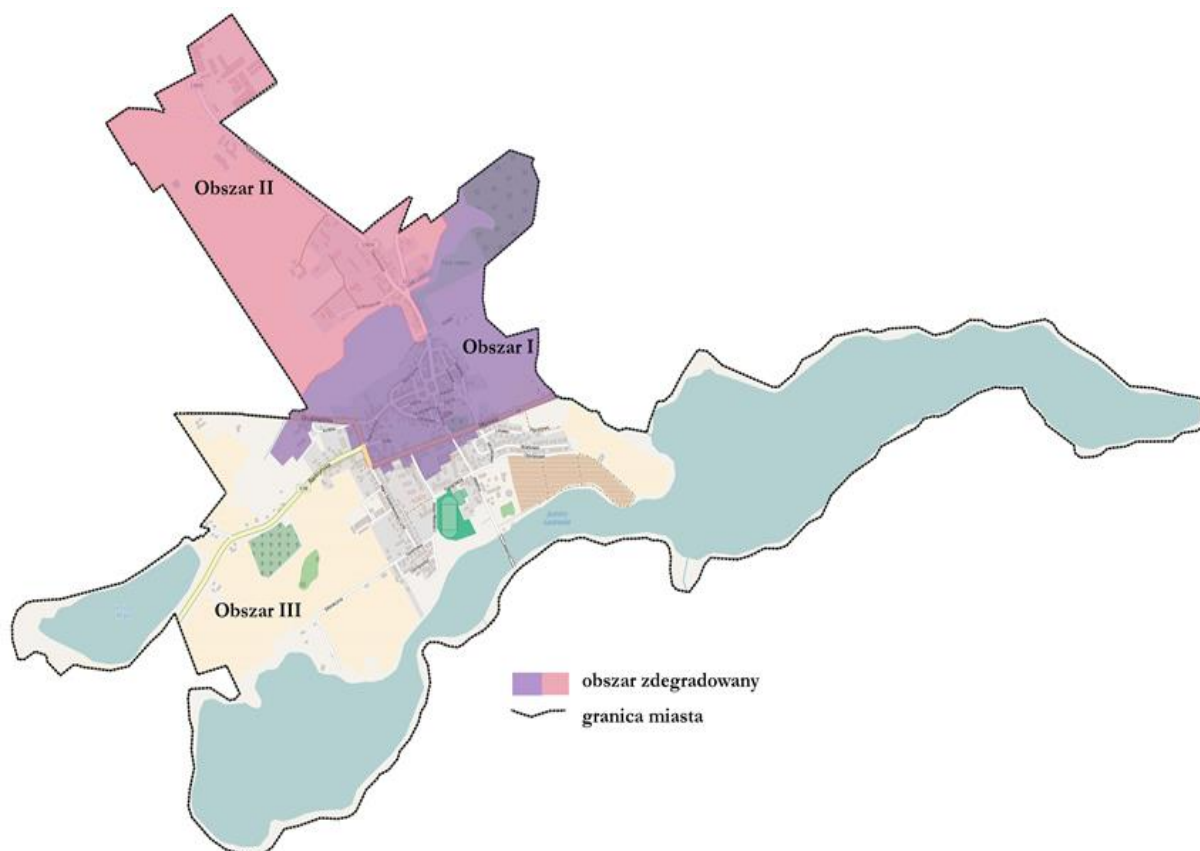
Tabela 5. Klimat aktywności gospodarczej na obszarze miasta Łasina

Jednostka	Ludność ogółem	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
Obszar I - Centrum	1 321	908	114	12,56
Obszar II	224	156	16	10,26
Obszar III	1 815	1223	82	6,70
Miasto	3 360	2287	212	9,27
Gmina	8 275	5571	311	5,58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Na podstawie przeprowadzonych analiz za obszar zdegradowany zostały uznane 2 jednostki, w których przynajmniej 2 wskaźniki przedstawiają wartości mniej korzystane w porównaniu do średniej dla Gminy Łasin, tj. **Obszar I – Centrum i Obszar II.**

Mapa 1. Obszary zdegradowanie na terenie miasta Łasin

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie Obszaru I - Centrum odnotowano występowanie 3 problemów ze sfery społecznej:

- Starzejące się społeczeństwo,
- Bezrobocie,
- Korzystanie z pomocy społecznej.

Natomiast na Obszarze II niekorzystne wartości wskaźników zostały wykazane w 2 obszarach, co wskazuje na występowanie następujących problemów:

- Bezrobocie,
- Korzystanie z pomocy społecznej.

Zbiorcze zestawienie wartości poszczególnych wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w jednostkach strukturalnych

Cechy szczególne sfery	Problem	Wskaźnik	Obszar I - Centrum	Obszar II	Obszar III	Gmina Łasin
Sfera społeczna						
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Starzejące się społeczeństwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	13,32%	8,48%	16,69%	13,15%
Problemy rynku pracy	Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	9,58%	14,10%	6,87%	9,33%
Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	Korzystanie z pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	15,82%	33,93%	5,79%	12,93%
Sfera gospodarcza						
Klimat aktywności gospodarczej	Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	12,56	10,26	6,70	5,58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

1.2. Obszar zdegradowany – obszar wiejski

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim Gminy Łasin nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich sołectw pod kątem występowania stanu kryzysowego. Sołectwa podzielono na 4 następujące grupy, biorąc pod uwagę ich lokalizację na terenie gminy i sąsiedowanie ze sobą:

- Sołectwa zlokalizowane w północnej i północno-zachodniej części gminy – Nogat, Szynwałd, Zawda, Wydrzno, Stare Błonowo i Nowe Błonowo,
- Sołectwa zlokalizowane w północno-wschodniej i środkowej części gminy – Zawdzka Wola, Jankowice, Huta Strzelce i Wybudowanie Łasińskie,
- Sołectwa zlokalizowane w środkowo-wschodniej części gminy – Kozłowo, Plesewo, Szonowo i Goczalki,
- Sołectwa zlokalizowane w południowej części gminy – Jakubkowo, Przesławice, Szczepanki i Nowe Mosty.

Mapa 2. Gmina Łasin w podziale na grupy sołectw wyznaczonych do zbadania występowania stanu kryzysowego

Źródło: Opracowanie własne

Każdą z grup zbadano innym zestawem wskaźników. Na tej podstawie do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone te miejscowości, które spełniły jednocześnie 2 kryteria:

- Na terenie miejscowości występują co najmniej 2 problemy społeczne, a wskaźniki dla tych problemów przyjmują wartości mniej korzystane w porównaniu do średniej dla Gminy,
- Na terenie miejscowości występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiska w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub infrastrukturalnej).

1.2.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy

Sołectwa zlokalizowane w północnej i północno-zachodniej części gminy, czyli Nogat, Szynwałd, Zawda, Wydrzno, Stare Błonowo i Nowe Błonowo zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym,
- Wskaźnik przestępstw kryminalnych (popelnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Wskaźnik nr 1 – reprezentujący sferę społeczną: udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 7. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin

Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Nogat	156	33	98	25	16,03%
Nowe Błonowo	131	41	76	14	10,69%
Stare Błonowo	197	45	128	24	12,18%
Szynwałd	371	85	247	39	10,51%
Wydrzno	276	78	173	25	9,06%
Zawda	287	63	195	29	10,10%
Gmina	8 275	1616	5571	1088	13,15%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 2 – reprezentujący sferę społeczną: odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym

Tabela 8. Odsetek dzieci zamieszkujących na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym

Sołectwo	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym
Nogat	8	5	62,50%
Nowe Błonowo	4	3	75,00%
Stare Błonowo	11	4	36,36%
Szynwałd	13	10	76,92%
Wydrzno	9	7	77,78%
Zawda	8	4	50,00%
Gmina	322	206	63,98%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 3 – reprezentujący sferę społeczną: wskaźnik przestępstw kryminalnych (popęlnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców

Tabela 9. Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin

Sołectwo	Ludność ogółem	Liczba przestępstw kryminalnych	Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców
Nogat	156	1	6,41
Nowe Błonowo	131	0	0,00
Stare Błonowo	197	0	0,00
Szynwald	371	2	5,39
Wydrzno	276	1	3,62
Zawda	287	3	10,45
Gmina	8 275	30	3,63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że co najmniej dwa problemy społeczne występują w sołectwach **Nogat i Zawda**.

Tabela 10. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej i północno-zachodniej części gminy Łasin

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców
Nogat	16,03%	62,50%	6,41
Nowe Błonowo	10,69%	75,00%	0,00
Stare Błonowo	12,18%	36,36%	0,00
Szynwald	10,51%	76,92%	5,39
Wydrzno	9,06%	77,78%	3,62
Zawda	10,10%	50,00%	10,45
Gmina	13,15%	63,98%	3,63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

1.2.2. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północno-wschodniej i środkowej części gminy

Sołectwa zlokalizowane w północno-wschodniej i środkowej części gminy, czyli Zawdzka Wola, Jankowice, Huta Strzelce i Wybudowanie Łasińskie, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Wskaźnik nr 1 – reprezentujący sferę społeczną: udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 11. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno-wschodniej i środkowej części gminy Łasin

Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Huta Strzelce	143	90	4	4,44%
Jankowice	507	340	38	11,18%
Wybudowanie Łasińskie	523	361	21	5,82%
Zawdzka Wola	160	102	7	6,86%
Gmina	8 275	5571	520	9,33%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 2 – reprezentujący sferę społeczną: udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 12. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno-wschodniej i środkowej części gminy Łasin

Sołectwo	Ludność ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Huta Strzelce	143	15	10,49%
Jankowice	507	75	14,79%
Wybudowanie Łasińskie	523	5	0,96%
Zawdzka Wola	160	24	15%
Gmina	8 275	1070	12,93%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 3 – reprezentujący sferę społeczną: miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia

Tabela 13. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno-wschodniej i środkowej części gminy Łasin

Sołectwo	Rejon obsługi szkoły	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015	Przeciętny wynik z 3 lat
Huta Strzelce	SP Zawda	60%	48%	64%	57%
Jankowice	SP Zawda	60%	48%	64%	57%
Wybudowanie Łasińskie	SP Łasin	55%	58%	57%	57%
Zawdzka Wola	SP Zawda	60%	48%	64%	57%
Przeciętny wynik w województwie	-	59%	63%	64%	62%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że co najmniej dwa problemy społeczne występują w sołectwach **Jankowice i Zawdzka Wola**

Tabela 14. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno-wschodniej i środkowej części gminy Łasin

Sołectwo	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
Huta Strzelce	4,44%	10,49%	57%
Jankowice	11,18%	14,79%	57%
Wybudowanie Łasińskie	5,82%	0,96%	57%
Zawdzka Wola	6,86%	15%	60%
Gmina	9,33%	12,93%	62%³

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

1.2.3. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w środkowo-wschodniej części gminy

Sołectwa zlokalizowane w środkowo-wschodniej części gminy, czyli Kozłowo, Plesewo, Szonowo i Goczalki, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze,
- Wskaźnik przestępstw kryminalnych (popelnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

³ Przewidywany przeciętny wynik w województwie

Wskaźnik nr 1 – reprezentujący sferę społeczną: udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 15. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowo-wschodniej części gminy Łasin

Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Goczalki	123	26	83	14	11,38%
Kozłowo	280	58	192	30	10,71%
Plesewo	281	64	180	37	13,17%
Szonowo	321	55	227	39	12,15%
Gmina	8 275	1616	5571	1088	13,15%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 2 – reprezentujący sferę społeczną: udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Tabela 16. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowo-wschodniej części gminy Łasin

Sołectwo	Liczba dzieci do lat 17	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Goczalki	26	15	57,69%
Kozłowo	58	46	79,31%
Plesewo	64	30	46,88%
Szonowo	55	39	70,91%
Gmina	1616	798	49,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 3 – reprezentujący sferę społeczną: wskaźnik przestępstw kryminalnych (popełnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców

Tabela 17. Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowo-wschodniej części gminy Łasin

Sołectwo	Ludność ogółem	Liczba przestępstw kryminalnych	Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców
Goczalki	123	0	0,00
Kozłowo	280	0	0,00
Plesewo	281	1	3,56
Szonowo	321	1	3,12
Gmina	8 275	30	3,63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w żadnym z badanych sołectw nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.

Tabela 18. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowo-wschodniej części gminy Łasin

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców
Goczalki	11,38%	57,69%	0,00
Kozłowo	10,71%	79,31%	0,00
Plesewo	13,17%	46,88%	3,56
Szonowo	12,15%	70,91%	3,12
Gmina	13,15%	49,38%	3,63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

1.2.4. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w południowej części gminy

Sołectwa zlokalizowane w południowej części gminy, czyli Jakubkowo, Przesławice, Szczepanki i Nowe Mosty, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Wskaźnik nr 1 – reprezentujący sferę społeczną: udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 19. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części gminy Łasin

Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Jakubkowo	232	45	158	29	12,5%
Nowe Mosty	246	50	169	27	10,98%
Przesławice	237	46	162	29	12,24%
Szczepanki	444	97	303	44	9,91%
Gmina	8 275	1616	5571	1088	13,15%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 2 – reprezentujący sferę społeczną: udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 20. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części gminy Łasin

Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Jakubkowo	232	158	12	7,59%
Nowe Mosty	246	169	17	10,06%
Przesławice	237	162	8	4,94%
Szczepanki	444	303	31	10,23%
Gmina	8 275	5571	520	9,33%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Wskaźnik nr 3 – reprezentujący sferę społeczną: udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Tabela 21. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części gminy Łasin

Sołectwo	Liczba dzieci do lat 17	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Jakubkowo	45	28	62,22%
Nowe Mosty	50	19	38%
Przesławice	46	15	32,61%
Szczepanki	97	46	47,42%
Gmina	1616	798	49,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w żadnym z badanych sołectw nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.

Tabela 22. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części gminy Łasin

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Jakubkowo	12,5%	7,59%	62,22%
Nowe Mosty	10,98%	10,06%	38%
Przesławice	12,24%	4,94%	32,61%
Szczepanki	9,91%	10,23%	47,42%
Gmina	13,15%	9,33%	49,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Z powyższych analiz wynika, że problemy społeczne (w ilości co najmniej 2) zostały zdiagnozowane w 4 sołectwach: **Jankowice, Nogat, Zawda i Zawdzka Wola**. Te sołectwa zostały

poddane dalszej analizie, celem sprawdzenia czy występuje w nich przestrzeń zdegradowana lub niekorzystne zjawiska w innych sferach.

1.2.5. Analiza sołectw, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

W poniższych tabelach dokonano zestawienia danych obrazujących występowanie przestrzeni zdegradowanych lub problemy inne niż społeczne w sołectwach Jankowice, Nogat, Zawda i Zawdzka Wola.

Przestrzeń zdegradowana, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty.

Tak rozumiana przestrzeń występuje na terenie sołectwa Jankowice.

Tabela 23. Sołectwo Jankowice – przestrzeń zdegradowana

Problem	Opis
Występowanie przestrzeni zdegradowanych	Na terenie sołectwa Jankowice (w miejscowości Nowe Jankowice) występuje przestrzeń zdegradowana w postaci obecnie nieużytkowanego obiektu infrastruktury komunalnej (związanej z zaopatrzeniem w energię ciepłą) – jest to budynek po kotłowni osiedlowej zlokalizowany na działce nr 24/25.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

W pozostałych trzech analizowanych sołectwach nie zdiagnozowano występowania przestrzeni zdegradowanych, w związku z czym poddano je badaniu pod kątem występowania problemów w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

Tabela 24. Sołectwo Nogat - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera środowiskowa	
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Wszystkie nieruchomości (100%) posiadają zbiorniki wybieralne (szamba). Brak jest dostępu do sieci kanalizacyjnej. Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej względem ogółu budynków w gminie Łasin wynosi 74,54%.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Miejscowość jest zwodociągowana, brak natomiast dostępu do sieci kanalizacyjnej i gazowej.
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Sołectwo posiada świetlicę wiejskiej, która ze względu na stan techniczny nie zaspokaja w pełni potrzeb mieszkańców w zakresie aktywizacji społecznej.
Niska jakość terenów publicznych	Teren wokół świetlicy wiejskiej (działka nr 2344/9) wymaga zagospodarowania i nadania mu nowych funkcji publicznych.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych	Obiekt infrastruktury społecznej w Nogacie w postaci świetlicy wiejskiej (działka nr 2344/9) wymaga kompleksowej modernizacji

(remont wewnątrz budynku, elewacja, stolarka okienna, remont ścian i posadzki). Obiekt nie posiada zaplecza kuchennego i sanitarnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Tabela 25. Sołectwo Zawda - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na terenie sołectwa Zawda liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 3. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 1,54 i był sporo niższy od średniej dla gminy (5,58).
Sfera środowiskowa	
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Większość nieruchomości na terenie sołectwa (91,84%) posiadają zbiorniki wybieralne (szamba).
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Sołectwo jest zwodociągowane i częściowo skanalizowane. Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej względem ogółu budynków w Zawdzie wynosi 8,16%, podczas gdy w gminie Łasin wynosi on 74,54%. Brak dostępu do sieci gazowej.
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	W Zawdzie działa świetlica wiejska, jednak ze względu na stan obiektu, w którym znajduje się świetlica, nie zaspokaja potrzeb lokalnej społeczności.
Niska jakość terenów publicznych	Teren wokół świetlicy wiejskiej (działka nr 52/5) wymaga zagospodarowania i nadania mu nowych funkcji publicznych.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych	Obiekt infrastruktury społecznej w Zawdzie w postaci świetlicy wiejskiej (działka nr 52/5) wymaga modernizacji (konieczny jest remont dachu, termoizolacja ścian, poprawa stanu elewacji).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Tabela 26. Sołectwo Zawdzka Wola - negatywne zjawiska w innych sferach

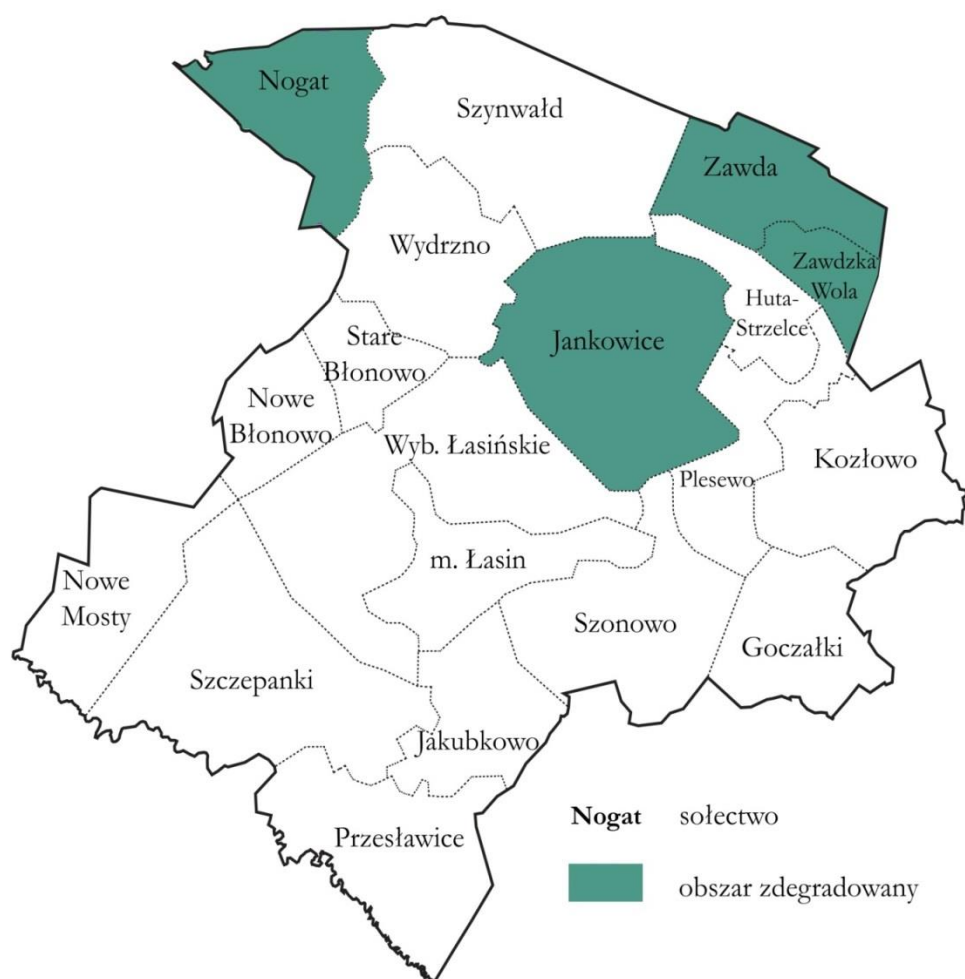
Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na terenie sołectwa Zawdzka Wola liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 3. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 2,94 i był sporo niższy od średniej dla gminy (5,58).
Sfera środowiskowa	
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Wszystkie nieruchomości (100%) posiadają zbiorniki wybieralne (szamba). Brak jest dostępu do sieci kanalizacyjnej.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Miejscowość jest zwodociągowana, brak natomiast dostępu do sieci kanalizacyjnej i gazowej. Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej względem ogółu budynków w gminie Łasin wynosi 74,54%.
Niewystarczające wyposażenie	Na terenie sołectwa działa świetlica wiejska (połączona z OSP). Ze

w infrastrukturę społeczną	względu na stan budynku, w którym znajduje się świetlica, nie zaspokaja potrzeb lokalnej społeczności.
Niska jakość terenów publicznych	Teren wokół świetlicy wiejskiej (działka nr 15) wymaga zagospodarowania i nadania mu nowych funkcji publicznych.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych	Obiekt infrastruktury społecznej w Zawdzkiej Woli (działka nr 15) w postaci świetlicy wiejskiej wymaga modernizacji i doposażenia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Ze względu na fakt, że w sołectwach **Jankowice, Nogat, Zawda i Zawdzka Wola** występują minimum po dwa problemy społeczne oraz przestrzeń zdegradowana (Jankowice) lub problem w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna lub środowiskowa), **wszystkie te sołectwa należy uznać za obszar zdegradowany.**

Mapa 3. Obszary zdegradowane na terenie gminy Łasin

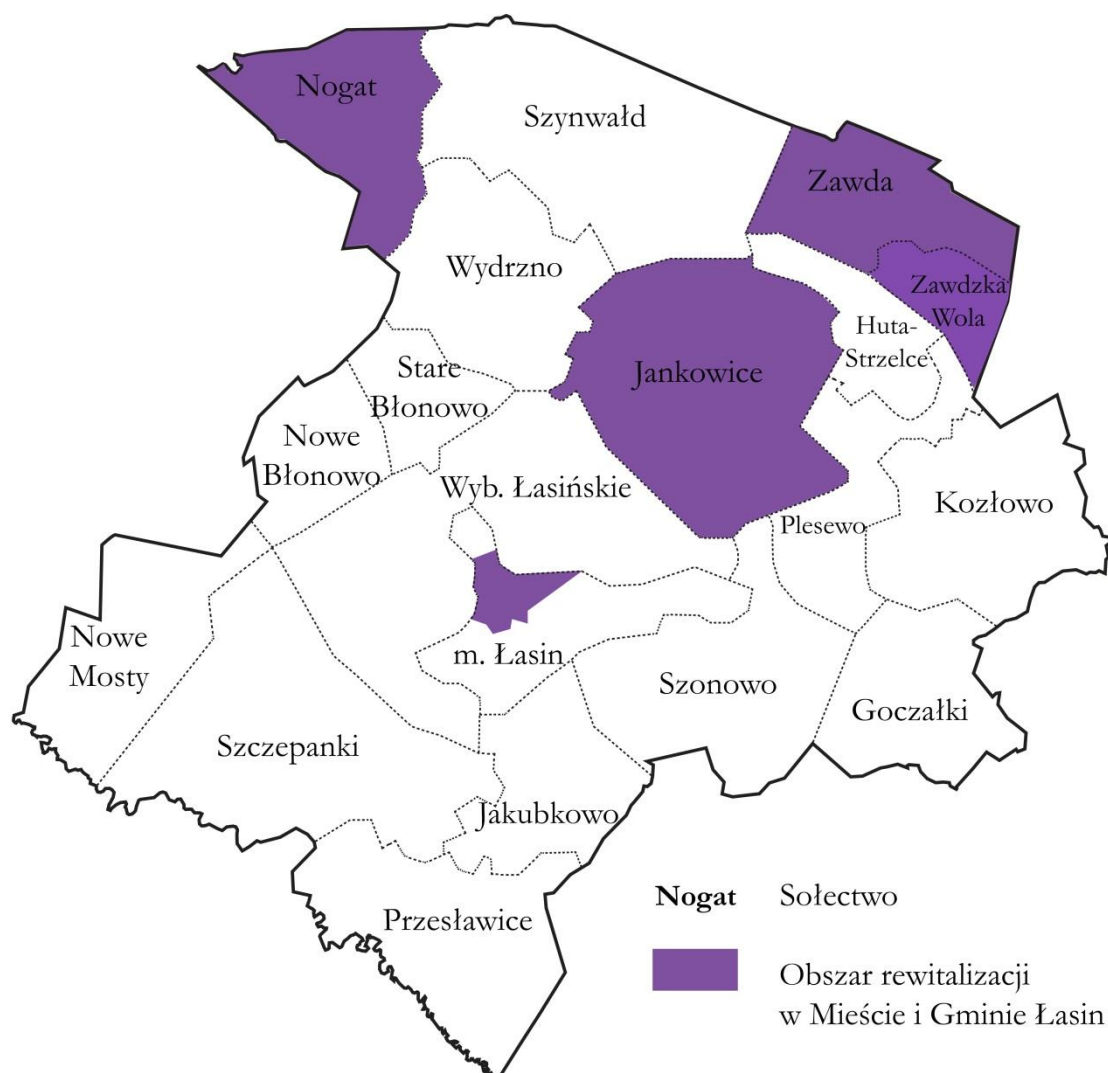
Źródło: Opracowanie własne

2. Obszar rewitalizacji gminy⁴

W myśl art. 10 Ustawy o rewitalizacji⁵ i „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i powydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Mapa 4. Obszar rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Łasin

Źródło: Opracowanie własne

⁴ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

⁵ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777).

Z tego względu obszary rewitalizacji w Gminie Łasin składa się z kilku podobszarów położonych zarówno w części miejskiej, jak i wiejskiej, które łącznie stanowią 16,02% powierzchni Gminy i są zamieszkiwane przez 29,38% jej mieszkańców.

Tabela 27. Powierzchnia i ludność Miasta i Gminy Łasin objęta rewitalizacją

Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Obszar I - Centrum	1 321	15,96	62,84	0,46
Jankowice	507	6,13	467,19	3,42
Nogat	156	1,89	779,82	5,71
Zawda	287	3,47	727,52	5,33
Zawdzka Wola	160	1,93	150,53	1,10
Razem	2 431	29,38	2 187,90	16,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

2.1. Obszar rewitalizacji – miasto

W procesie delimitacji obszaru rewitalizacji miasta Łasin pod uwagę wzięto te jednostki, które zostały uznane za obszar zdegradowany, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”, czyli Obszar I – Centrum i Obszar II⁶. Tak wskazany obszar przekracza wspomniany próg 30% ludności gminy. W związku z tym obszar rewitalizacji został zawężony do tej jednostki, w której liczba wskaźników z wartościami mniej korzystnymi od średniej dla gminy jest największa. Na terenie Obszaru I - Centrum, 3 spośród 4 badanych wskaźników przyjęły wartości mniej korzystne w porównaniu do średniej dla całej gminy, natomiast na Obszarze II taki stan odnotowano w odniesieniu do 2 analizowanych wskaźników.

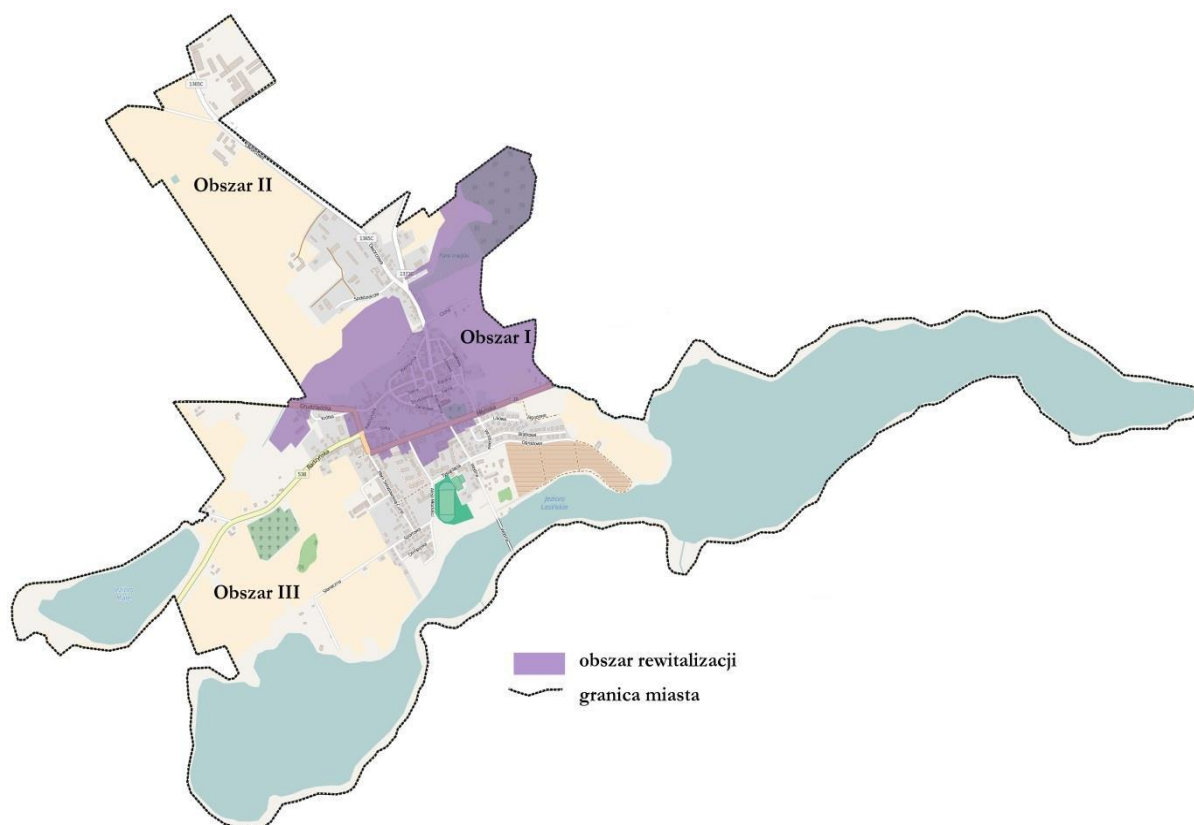
Obszarem rewitalizacji w Mieście jest Obszar I - Centrum. Obszar ten jest zamieszkiwany przez 1 321 osób (15,96% ludności gminy) i zajmuje powierzchnię 62,84 ha (0,46% powierzchni gminy).

Obszar I - Centrum cechuje się wyższym niż średnia dla Gminy odsetkiem osób starszych. Stanowią one 13,32% ogółu mieszkańców tego obszaru, podczas gdy średnia dla Gminy wynosi 13,15%. Taki stan rzeczy jest wyrazem powszechnie występującego zjawiska starzenia się społeczeństwa, które w tej jednostce jest nasilone. Innym niekorzystnym zjawiskiem są problemy rynku pracy – udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na tym obszarze wynosi 9,58%, przy czym średnia dla Gminy w tym przypadku wynosi 9,33%. Na Obszarze I - Centrum zdiagnozowano także problem braku samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych – udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 15,82%, przy średniej dla gminy 12,93%.

⁶ Zasięg terytorialny każdego z obszarów został przedstawiony w rozdziale 1.1.

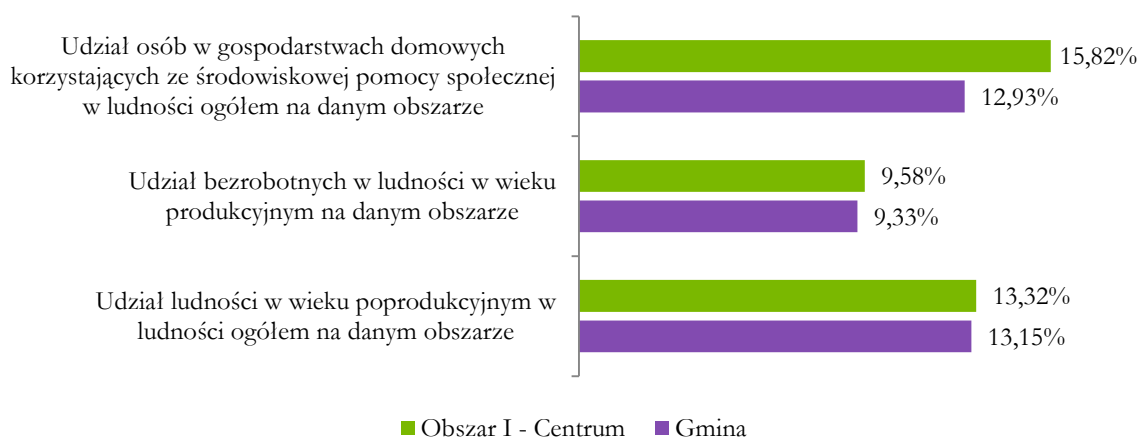

Mapa 5. Obszar rewitalizacji w Mieście Łasin

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 1. Wskaźniki delimitacji obszaru rewitalizacji w mieście Łasin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

2.2. Obszar rewitalizacji – obszar wiejski

Obszar rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Łasin składa się z 4 sołectw (Jankowice, Nogat, Zawda, Zawdzka Wola), które zostały uznane za obszar zdegradowany. Łącznie wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza progów 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy.

Tabela 28. Obszar rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Łasin

Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Jankowice	507	6,13	467,19	3,42
Nogat	156	1,89	779,82	5,71
Zawda	287	3,47	727,52	5,33
Zawdzka Wola	160	1,93	150,53	1,10
Razem	1110	13,42%	2125,06	15,56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Zasięg obszaru rewitalizacji w części wiejskiej na tle Gminy przedstawia poniższa mapa.

Mapa 6. Obszar rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Łasin

Źródło: Opracowanie własne

Każdy z podobszarów rewitalizacji spełnia inny z **celów rewitalizacji** wskazanych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”:

- Jankowice – 3 cele rewitalizacji: **przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej, zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej oraz rozwój**

społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych,

- Nogat – rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych,
- Zawda – rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych,
- Zawdzka Wola – 2 cele rewitalizacji : zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej oraz rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

Wybór takich celów został podyktowany występującym na danym obszarze stanem kryzysowym. Dla każdego z celów określono 2 warunki, których spełnienie oznacza możliwość podjęcia na tym obszarze działań rewitalizacyjnych o określonym kierunku.

Tabela 29. Jankowice - cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej

Obszar rewitalizacji	Warunki
Jankowice	Występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
	Na terenie sołectwa Jankowice (w miejscowości Nowe Jankowice) występuje przestrzeń zdegradowana w postaci obecnie nieużytkowanego obiektu infrastruktury komunalnej (związanej z zaopatrzeniem w energię ciepłą) – jest to budynek po kotłowni osiedlowej zlokalizowany na działce nr 24/25. Planowane jest zaadaptowanie kotłowni na świetlicę wiejską.
	Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej
	W Nowych Jankowicach i Jankowicach nie ma świetlicy. Mieszkańcy spotykają w Stadninie Koni w Nowych Jankowicach. Najbliższa świetlica wiejska znajduje się w Zawdzkiej Woli w odległości co najmniej 3,5 km liczone wzdłuż dróg i ciągów pieszych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Tabela 30. Jankowice - cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Obszar rewitalizacji	Warunki
Jankowice	Miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej
	W sołectwie Jankowice udział osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 14,79% i jest wyższy od przeciętnej w gminie wynoszącej 12,93%.
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu zwiększenie partycypacji w życiu społecznym oraz zmniejszenie stopnia uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej na terenie

	solectwa Jankowice.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Tabela 31. Jankowice - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Obszar rewitalizacji	Warunki
Jankowice	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
	Solectwo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Łasinie, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów za ostatnie 3 lata (57%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie (62%).
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od lokalnych szkół oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu rozwój społeczny dzieci i młodzieży na terenie solectwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Tabela 32. Nogat - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Obszar rewitalizacji	Warunki
Nogat	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
	Nogat należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Łasinie, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów za ostatnie 3 lata (57%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie (62%).
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od lokalnych szkół oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu rozwój społeczny dzieci i młodzieży na terenie solectwa Nogat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Tabela 33. Zawda - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Obszar rewitalizacji	Warunki
Zawda	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
	Zawda należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Zawdzie, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów za ostatnie 3 lata (57%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie (62%).
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od lokalnych szkół oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu rozwój społeczny dzieci i młodzieży na terenie solectwa Zawda.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Tabela 34. Zawdzka Wola - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Obszar rewitalizacji	Warunki
Zawdzka Wola	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
	Sołectwo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Zawdzie, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów za ostatnie 3 lata (57%) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie (62%).
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od lokalnych szkół oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu rozwój społeczny dzieci i młodzieży na terenie sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie

Tabela 35. Zawdzka Wola - cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Obszar rewitalizacji	Warunki
Zawdzka Wola	Miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej
	W miejscowości Zawdzka Wola udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 15% i jest wyższy od przeciętnej w gminie wynoszącej 12,93%
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu zwiększenie partycypacji w życiu społecznym oraz zmniejszenie stopnia uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej na terenie miejscowości Zawdzka Wola.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łasinie